

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
BIROUL PENTRU RELAȚII CU DIASPORA

Nr. 3202-76
la nr. 2503-102 din 12 mai 2015

Chișinău

26 mai 2015

Domnului Andrian Gavriliță,
Șef de Cabinet al Prim-ministrului

Stimate Domnule Gavriliță,

Biroul pentru relații cu diaspora prezintă Nota informativă pentru Raportul de activitate 100 zile privind implementarea Programului de activitate al Guvernului 2015-2018, raportul de activitate.

Anexă: 4 pagini.

Cu respect,

Șef adjunct al Biroului

Liuba VALCOV

Ex.: L.Valcov
Tel.: 022 250 201
E-mail: liuba.valcov@gov.md

Casa Guvernului, et.IV, bir.451
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon: + 373-22-250 272
Fax: + 373-22-250 303

Capitolul XIV. DIASPORA

Acțiunea 1: Aprobarea și implementarea Strategiei Diaspora-2025

BRD a elaborat proiectul Strategiei Diaspora-2025, cu susținerea Biroului de Cooperare al Elveției în Moldova, care urmează să fie supus consultării publice cu toți actorii relevanți, inclusiv cu reprezentanții diasporei.

În vederea coordonării politicilor publice destinate diasporei, Biroul pentru relații cu diaspora a asigurat comunicarea Guvern-Diaspora-Guvern prin intermediul paginilor web administrate de BRD (www.dor.md, www.brd.gov.md, www.din.md), pe rețelele de socializare existente (pagina Facebook a BRD și paginile asociațiilor din diasporă). Asociațiile diasporei au fost încurajate pe rețelele de socializare să organizeze evenimente culturale (Mărțișor, Ziua Drapelului). Astfel, urmare a apelurilor lansate, au fost organizate evenimente culturale de Mărțișor în 6 țări (Italia, Germania, Franța, Spania, Olanda, Portugalia), iar Ziua Drapelului a fost marcată foarte activ în peste 10 țări, prin flash-moburi și acțiuni culturale. Zilnic pagina BRD pe Facebook a fost completată cu informație utilă pentru cetățenii plecați peste hotarele țării, iar pe pagina web oficială au fost amplasate anunțuri și comunicate de presă cu privire la diverse acțiuni și evenimente organizate pentru și de către diaspora, cu susținerea Guvernului.

Acțiunea 2: Implementarea abordării integrate și multidimensionale a problemei migrației și diasporei la elaborarea politicilor și programelor naționale și locale

Guvernul Republicii Moldova abordează componenta diasporei **transversal**, pe orizontală și pe verticală, 32 de ministere, birouri și agenții dezvoltă politici cu și pentru diaspora, prin implicarea persoanelor desemnate responsabile de domeniu, la nivel de viceministri, vicedirectori, pe de o parte, și șefi de direcții, pe de altă parte. Lista persoanelor responsabile, la nivel decizional și tehnic, a fost actualizată după aprobarea noii componente a Guvernului.

În scopul consolidării capacităților instituționale, a fost organizat atelierul de lucru „Integrarea migrației în strategiile de dezvoltare din perspectiva egalității de gen”, în parteneriat cu proiectul UN Women “Promovarea și protejarea drepturilor femeilor-lucrătoare migrante”. La eveniment au participat circa 30 de șefi de direcții din cadrul APC, responsabile de integrarea aspectelor ce țin de migrație și diaspora în politici. Astfel de ateliere se organizează permanent, cel puțin o dată în trimestru, cu susținerea partenerilor de dezvoltare.

Este examinată posibilitatea de extindere a abordării integrate a migrației și dezvoltării asupra autorităților publice locale de nivelul II și a proiectelor/programelor de asistență externă.

În scopul consolidării cadrului instituțional al Republicii Moldova în domeniul migrației și dezvoltării, BRD, în parteneriat cu Organizația Internațională pentru Migrație, misiunea în RM, a elaborat și depus dosarul de aplicare pentru un proiect comun, cu o durată de 3 ani. Obiectivul proiectului este de a maximiza impactul migrației asupra dezvoltării socio-economice a Republicii Moldova, prin îmbunătățirea cadrului instituțional la nivel național și local, precum și consolidarea angajamentului de participare activă a diasporei, prin intensificarea dialogului și a colaborării cu Guvernul Republicii Moldova. Susținerea financiară aparține Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC), în cadrul componentei pe migrație și dezvoltare a Strategiei de cooperare pentru Republica Moldova (2014-2017).

Primul set de activități va facilita participarea productivă a diasporei Republicii Moldova și a comunităților de migranți, prin intermediul reîntoarcerii profesionale voluntare și a dezvoltării programelor și abordărilor inovative, cu un impact social relevant. De asemenea, pe parcursul proiectului, se prevede consolidarea și dezvoltarea capacităților instituțiilor de stat cu domeniul de activitate în migrație (puncte focale la nivel tehnic și decizional) prin intermediul participării la evenimente internaționale, cursuri profesionale și forumuri tematice.

Cea de-a doua componentă a proiectului prevede susținerea asociațiilor diasporei și a grupurilor profesionale în continuarea activităților culturale, educaționale și de caritate, prin intermediul susținerii financiare directe a centrelor culturale, programelor de educație la distanță, cursuri

tematice (fundraising, PR, networking) și a parteneriatelor de colaborare încheiate între asociații (Activități Tematice Regionale). Capacitatea migranților și a diasporei Republicii Moldova de promovare a potențialului turistic și investițional al țării de origine va fi consolidată și utilizată în beneficiul comun prin intermediul a 8 forumuri investiționale în principalele țări de destinație și a 2 forumuri de afaceri în Republica Moldova.

Guvernul RM a fost reprezentat de BRD la reuniunea tematică a Forumului Global pentru Migrație și Dezvoltare (GFMD) în Istanbul, 14-16 mai 2015, "Consolidarea dialogului public-privat pentru reformularea politicilor în domeniul migrației forței de muncă și a mobilității internaționale a abilităților profesionale". BRD a participat în calitate de expert delegat și panelist, prezentînd în plenul sesiunii dedicate interacțiunii public-private în domeniul politicilor de migrație experiența Republicii Moldova de asigurare și consolidare a dialogului dintre Guvern și diasporă, cu implicarea sectorului privat și al societății civile. La reuniune au fost stabilite noi oportunități de colaborare a Biroului pentru relații cu diaspora cu Agenția Elvețiană pentru Cooperare și Dezvoltare (SDC) în domeniul migrației și dezvoltării.

GFMD este un format de dialog interguvernamental privind migrația și dezvoltarea, considerat una din cele mai importante platforme de formulare a politicilor în domeniul migrației la nivel global. Guvernul Republicii Moldova este unul din cele 4 guverne (alături de Bangladesh, Jamaica și Mali) care a implementat Proiectul-pilot privind Integrarea Migrației în Dezvoltare, co-finanțat de Agenția Elvețiană de Dezvoltare și Cooperare (SDC) și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Organizația Internațională pentru Migrație (OIM).

De asemenea, în cadrul lucrărilor ședinței Comisiei ONU pentru Populație din 13 aprilie, BRD a participat la una din ședințele de panel "Valorificarea migrației, remitențelor și diasporei pentru finanțarea dezvoltării durabile" cu prezentarea bunelor practici în domeniul migrației și dezvoltării în Republica Moldova.

Acțiunea 5: Dezvoltarea serviciilor electronice pentru facilitarea accesului diasporei

A fost argumentată și promovată necesitatea de a crea posibilități pentru reprezentanții diasporei de a procura polițe de asigurare obligatorie medicală și de programare pentru vizitele la medicii specialiști on-line, de la distanță.

În parteneriat cu Confederația Națională a Sindicatelor, a fost examinată oportunitatea de elaborare a unui pachet cu servicii medicale atractive pentru membrii diasporei, inclusiv cu o reducere de 5-10%, vizualizarea on line a serviciilor/pachetelor existente, precum și posibilitatea rezervării locurilor în sanatoriile balnear-curative din Republica Moldova pentru perioada de vară, cînd membrii diasporei revin masiv acasă. Un aspect important aici constă în oferirea unor servicii suplimentare solicitate de diaspora (stomatologie, cosmetologie etc.) pentru perioada tratamentului. De asemenea, CNSM va iniția discuții cu sindicatele de ramură din Italia în vederea dezvoltării unor pachete de servicii pentru migranții moldoveni din Italia, membri ai sindicatelor locale.

Acțiunea 7: Elaborarea programelor pentru copiii rămași în țară în urma migrației

A fost elaborată, în colaborare cu proiectul NEXUS Moldova, propunerea de politică publică "Identificarea activităților extracurriculare pentru copiii și tinerii rămași acasă în urma migrației". Urmare a discuțiilor asupra PPP, în raionul Ungheni, spre exemplu, deja sînt examinate modalitățile concrete de creare a parteneriatelor public-private pentru organizarea unor astfel de activități.

Acțiunea 8: Creșterea numărului programelor cu și pentru diasporă în vederea păstrării identității naționale, promovării tradițiilor și patrimoniului cultural, precum și organizarea proiectelor tematice pentru promovarea imaginii Moldovei peste hotare

În scopul extinderii tipului de programe susținute în diaspora, a fost elaborat un nou concept de organizare a evenimentelor în țările de reședință a moldovenilor, cu accent pe consolidarea eforturilor comune ale comunităților diasporei și ale partenerilor organizatorici pentru promovarea Republicii Moldova în calitate de potențial cultural, turistic și investițional. A fost lansat un apel în

diasporă privind inițiativa de organiza astfel de evenimentelor cultural-artistice și de promovare a RM, cu genericul „Moldova invită...”, fiind recepționate 12 aplicații din 5 țări (Italia, Portugalia, SUA, Canada și România).

Totodată, în perioada de raportare au fost susținute evenimentele tradiționale organizate de asociațiile și comunitățile diasporei moldovenești: Mărțișor, Sărbătorile Pascale, etc.

În parteneriat cu Centrul pentru copii și tineri ARTICO a fost lansată Campania ”Mărțișor cu DOR de-acasă!”, când au fost confecționate 2000 de mărțișoare transmise în 15 țări (Italia, Portugalia, Franța, Spania, Grecia, Federația Rusă, Germania, Irlanda, Cehia, Norvegia, Estonia, Kazahstan, Austria, Suedia, SUA), precum și 1000 de mărțișoare lucrate cu mult effort de copiii cu dizabilități de la Centrul de Reabilitare și Integrare Socială a Copiilor cu Dizabilități de Intelect CULTUM din Stăuceni.

A fost oferit suport financiar și logistic pentru următoarele evenimente:

- Congresul III al diasporelor din Federația Rusă, care a avut loc la 27 februarie 2015
- Festivalul interregional Mărțișor-2015, organizat la 1 martie de Societatea culturală ”Codrii” din Nijnevartovsk, Federația Rusă, în parteneriat cu Centrul Cultural moldovenesc ”Luceafărul” din Novosibirsk, la care au participat Nicolae și Isidor Glib
- Ediția a X-a Festivalului Mărțișor, organizat la 1 martie de Centrul Cultural Moldav din Cascais, Portugalia, invitat de onoare Nelly Ciobanu
- Festivalul ”Mărțișor”, organizat la 15 martie de Societatea culturală ”Dacia” din Karaganda, Kazahstan, cu participarea membrilor ansamblului folcloric ”Fluieraș”
- Evenimentul ”Cel ce din harul lui împarte Copilului cu aripi de carte” și deschiderea cenaclului literar ”Vasile Romanciuc” pe data de 4 aprilie, organizate de Asociația ”Tezaur” și Școala parohială ”Sf. Xenia” din Faro, Portugalia, în parteneriat cu Ambasada Republicii Moldova în Portugalia și autoritățile locale din Faro
- A doua ediție a Festivalului Ouălor Încondeiate la Lisabona, organizat la 18 aprilie 2014 de Centrul de Artă și Cultură „Trei Culori”, în parteneriat cu Ministerul Culturii și Ambasada Republicii Moldova în Portugalia
- Pe 22 aprilie, BRD în parteneriat cu Moldova AID și Biblioteca B.P. Hașdeu a dat start Lecțiilor Publice. Prima lecție publică din acest an „Propaganda and Manipulations: how does it works?” a fost prezentată de prof. universitar din Tulane University din SUA, dna Alla Roșca
- A doua ediție a Convenției moldo-americane, organizată la 2 mai de către Asociația Moldova AID, care a avut loc în acest an la Chicago, SUA.
- Festivalul de cîntece Pascale "Lumină din Lumina Învierii", organizat în perioada 15-16-17 mai de Asociația moldo-italiană “Gente Moldova”, în parteneriat cu Ministerul Culturii, care s-a desfășurat în trei orașe din Italia: Padova, Zelarino, Verona. Festivalul a fost organizat de către cu susținerea BRD și a RM
- Parteneriatul cu Asociația PRO-Diaspora din Portugalia pentru tipărirea revistei ”Pro-Diaspora KIDS”, editată anual cu ocazia Zilei Internaționale a Copiilor începînd cu anul 2011. Revista în 1 mie de exemplare va fi distribuită gratuit preponderent copiilor și părinților din Portugalia, Italia și Franța, precum și în alte state cu concentrație mare de moldoveni.

Acțiunea 10: Susținerea școlilor duminicale și a cursurilor de limbă română din diasporă

În scopul păstrării și cultivării limbii române în diaspora, BRD a procurat și repartizat seturi de manual, cărți de literatură artistică pentru copii și adolescenți în special asociațiilor care oferă cursuri de învățare a limbii române și organizează școli duminicale pe lângă bisericile frecventate de moldoveni. În total au fost distribuite circa 400 de titluri care au ajuns în Italia, Portugalia, Ucraina, Federația Rusă, Kazahstan, Irlanda, Spania, Franța.

Acțiunea 11: Susținerea angajamentului cu copiii din diasporă, inclusiv programul DOR

Pe 30 martie 2015, Biroul pentru relații cu diaspora (BRD) a lansat pentru al treilea an consecutiv programul DOR – ”Diaspora * Origini * Reveniri”, destinat copiilor și adolescenților de 12-17 ani din diaspora moldovenească. Programul se desfășoară sub înaltul patronaj al Prim-ministrului Chiril Gaburici și are scopul de a consolida legăturile emoționale, culturale și de identitate cu țara lor de baștină, Republica Moldova.

A fost asigurată comunicarea și promovarea eficientă în mass media națională a programului DOR, precum și în diaspora prin intermediul asociațiilor, comunităților și a misiunilor diplomatice ale RM. Pentru recepționarea formularelor de înregistrare a fost actualizată pagina web a programului. Până în prezent s-au înregistrat deja circa 100 de copii.

Pentru a asigura participarea la programul DOR a copiilor din sudul Ucrainei, a fost efectuată o vizită de lucru în Chilia, regiunea Odesa.

Acțiunea 13: Extinderea programelor pentru tinerii din diasporă, inclusiv stagii și angajare

În scopul oferirii posibilității tinerilor din diaspora moldovenească să cunoască cum funcționează instituțiile publice și private din Republica Moldova, oportunitatea de a aplica cunoștințele și abilitățile obținute peste hotare și de a veni cu noi abordări și bune practici relevante pentru consolidarea capacităților instituțiilor, BRD a lansat Programul de stagii, la inițiativa Asociației Moldovenilor din Marea Britanie și Jeunes Moldaves din Franța. În acest scop a fost creată platforma www.stagii.gov.md. Ulterior, Programul a fost extins asupra altor instituții publice și private, orientat pe tinerii din diaspora și de acasă. Programul își propune să stimuleze interesul participanților față de țara de origine și de a le trezi interesul să ia parte și să contribuie la dezvoltarea țării.

Până în prezent pe stagii.gov.md au fost plasate peste 175 de poziții de stagii, dintre care 124 în instituții publice și 51 în companii private.

În anul 2015, au fost amplasate 4 anunțuri privind recrutarea stagiarii în APC (BRD, Cancelaria de Stat, Ministerul Educației) și 2 anunțuri pentru companii private.

Platforma stagii.gov.md necesită acoperire financiară pentru îmbunătățirea conținutului, precum și pentru menținere. În perspectivă este nevoie de a mobiliza autoritățile publice centrale pentru lansarea programelor de stagii și angajarea tinerilor, inclusiv de peste hotare.

Acțiunea 14: Susținerea activităților de caritate promovate de membrii diasporei

Asigurarea logistică pentru activitățile de caritate organizate de membrii diasporei din diferite țări:

- 2 ambulanțe, în calitate de ajutor umanitar, pentru Primăria s.Chetrosu, r-nul Drochia, și Instituția medico-sanitară publică "Centrul de Sănătate Nisporeni – Silvia Zaharia de la asociația ABC și dna Ludmila Furtună de la asociația Renașterea din Italia
- 5 microbuze speciale pentru transportul persoanelor cu dizabilități pentru centrul de copii din Rîșcani – Victoria Dunford de la asociația Moldova AID din Marea Britanie
- Utilaj pentru operații laparoscopie spitalului din or. Ungheni – Lidia Crăciun și Tatiana Nogailic de la asociația ASSOMoldave din Italia
- Cadouri și îmbrăcăminte copiilor din Ialoveni în perioada sărbătorilor de Paști – renumitul înotător Ion Lazarenco Tiron din Irlanda
- 46 de cadouri cu felicitări personalizate adresate copiilor de la centrul ARTICO cu ocazia sărbătorilor de Paști, ca mulțumire pentru mărtişoarele confecționate în cadrul campaniei ”Mărţişor cu DOR de-acasă!” – Comunitatea basarabenilor din Irlanda “Moldova-Vision”.